Dinsdag, 23 September 1941 — DAGBLAD — 58ste Jaargang, No. 3407

AMIGOE DI CURAÇAO

Boekhandel Bethencourt. Tel. 1919. Uw adres voor alle soort Kantoorbehoeften.	Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags) Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers fl. 0.10.	Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858. Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG Spreekuur 16—18 uur. Bureaux: Conscientiesteeg 27—29. Adres Postbus 80, Willemstad. Uitgeefster: Paulus-drukkerij.	Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc 19 to 25 West 44th Street, New York N. Y. Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba: J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38	Drukkerij Bethencourt. Tel. 1919 Uw adres voor alle soort DRUKWERK.

„Winnen of Sterven."

Geen vloot passeert de Dardanellen.

Britse vliegtuigen boven Odessa.

„WINNEN OF STERVEN" IS DE RUSSISCHE SLAGZIN.

De soldaten van het Rode Leger vochten zij aan zij met de burgers, di aan Leningrads frontlinies geroepen werden, waar, naar vermeld, de nazies tot stilstand werden gedwongen in de meest heftige slag van het Oostfront. De verdedigers van de stad zeiden te zullen „winnen of sterven", terwijl de strijd in zulke hevigheid oplaaide, dat het scheen, dat de Duitse aanval spoedig zou moeten doorbreken of worden stukgeslagen.

De arbeiders van de grote Putilov-wapenfabriek deden in een open schrijven aan de Sovjet-strijdkrachten, die aan de rand van de stad vochten, een beroep op hen om te „winnen of te sterven".

„Er is geen andere keuze. Winnen of sterven: dit is de wet voor de Sovjet-strijders; dit is de slagzin voor de gehele Sovjet-natie; laat ons de heilige eed afleggen, dat wij de wapenen niet zullen neerleggen, alvorens wij al de fascistische beesten hebben begraven.

Nu Kiev veroverd is, bleven no; Leningrad en Odessa van Rusland grootste steden onder nazie-beleg. Van de Zwarte Zeehaven wordt ook gemeld, dat hevige nazie-aanvallen er niet in slagen de verdedigers van Odessa te doen buigen. Een nieuw bevelschrift heeft Moskou nog meer versterkt voor de weerstand; de stadsraad verbood de terugkeer van geëvacueerden, die de stad verlieten nadat de oorlog begon en gaf de order, dat aan hen, die dit doen, de voedselkaarten zullen worden geweigerd. (Hoewel dit zou kunnen aanduiden, dat voorbereidingen worden getroffen om een beleg te doorstaan, deelde een Brits persbericht heden uit Yelnya mede, dat de Russische strijdkrachten tegenaanvallen doen uit die stad op ongeveer 50 mijl ten Zuid-Oosten van Smolensk in de centrale sector en de Duitsers nog verder terugdringen.)

Aan het Zuidelijk front deelden officiële berichten mede, dat marinevliegtuigen van de Russische Zwarte Zeevloot samenwerken met de landstrijdkrachten. Deze berichten zeiden, dat de marine-vliegers 3 Duitse infanterie-compagnieën vernielden en 9 tanks, 30 trucks en 3 afweerkanonnen, alsmede verschillende op de grond staande vliegtuigen gedurende de laatste 2 dagen (Moskou, (AP) 22.9).

VAN HET DUITSE SLAGFRONT.

De Duitsers meldden grote Russische vlooteenheden bij Leningrad te hebben opgesloten en zware schade te hebben toegebracht aan Sovjet-eskaders in de Zwarte Zee. Tevens beweerden zij feitelijk al de Europese havens van de Sovjet-Unie te hebben vergezeld tegen een effectieve hulp uit Groot-Britannië en de Verenigde Staten. In een grootse campagne om de Russische legers en de Russische oorlogsindustrieën te vernielen, maakte het Hoofdcommando de vernietiging bekend van ongeveer 30 Rode divisies, misschien zoveel als 450.000 man, in het omsingelde gebied ten Oosten van de gevallen Oekraïnse hoofdstad Kiev. Officieel nieuws ontbreekt omtrent de voortgang van het grote offensief in het Zuiden in de richting van de Donetz-vallei, doch dat de Duitse colonnes in de richting van Kharkov sloegen, de voornaamste stad van dat grote productieve gebied, werd sterk aangeduid door de bespreking in Berlijn betreffende de waarde daarvan als een der overblijvende reservoirs van Ruslands industrie. Naar vermeld zouden vele Duitse duikbommenwerpers ver voor de voortrukkende nazielegers aanvallen, spoorlijnen en andere verbindingswegen vernielen en Russische troepentreinen bestoken. Andere vliegtuigen, die meer naar achteren opereerden, wierpen explosieve bommen op de vechtende omsingelde Russen. Veel belangrijker dan de gevangenneming van duizenden Rode gevangenen, gelijk werd verklaard, was dat grote hoeveelheden Russische materialen werden veroverd of vernield. De Duitsers verklaarden, dat vervanging daarvan zou moeten komen uit Groot-Britannië of de Verenigde Staten en deze niet snel genoeg of in voldoende mate kon komen. „Het is een lange weg van Nottingham naar Krakov", beweerde het nieuwsblad „Allgemeine Zeitung".

Sterk werd de nadruk gelegd op de hevigste offensieve actie tegen de Sovjet-vloot sedert de strijd in het Oosten begon. Gemeld werd, dat Russische oorlogsschepen, die poogden te vluchten van het eiland en de marine-basis Kroonstadt nabij Leningrad, werden beschoten en gedwongen werden terug te keren.

Het Hoofdcommando meldde, dat Duitse bommenwerpers het Sovjet-slagschip „Oktiabriskaya Revolutia" (October Revolutie), de zware kruiser „Kirov" en een andere kruiser troffen en 3 torpedojagers, een mijnenveger en een kanonneerboot beschadigden. In de Zwarte Zee, waar elke Duitse poging wordt ondernomen om Odessa te wurgen, zouden een Russische kruiser, torpedojagers, een luchtafweerschip en 9 koopvaardijschepen, in totaal 25.000 ton tot zinken zijn gebracht.

De Duitsers deelden mede, dat de bezetting van de versterkte Russische eilanden, die Leningrad uit het Westen moeten beschermen, feitelijk beëindigd is. De verovering van drie daarvan: Oesel, Muhu en Vormsi, werd eerder bekend gemaakt. Finse berichten verklaarden, dat Dagoe, het vierde eiland, door de nazies werd aangevallen. In het gebied ten Oosten van Kiev, zeiden de Duitse berichten, dat 4 omsingelde legers van Maarschalk Semeon Budenny in kleinere delen werden gesplitst en vernield. Van gezaghebbende zijde werd gemeld, dat naar schatting op zijn minst 200.000 gevangenen werden genomen.

Een Duitse divisie in de centrale sector van het Russische front zou 20 Russische tanks, 40 kanonnen en 500 trucks hebben veroverd na de Sovjets uit hun stellingen te hebben geworpen (Berlijn, (AP) 22.9).

100 ONTSNAPPENDE NOREN GEDOOD.

Een Brits bericht uit Göteborg in Zweden deelde mede, dat 100 Noren, die poogden te ontsnappen naar Groot-Britannië, werden gedood toen hun twee kleine vaartuigen buiten de haven van Bergen door Duitse bommenwerpers tot zinken werden gebracht (Londen, (AP) 22.9).

COMMUNISTISCHE AFGEVAARDIGDEN IN BULGARIJE GEEXECUTEERD.

Berichten uit Sofia delen mede, dat afgevaardigden van het Bulgaarse Parlement zijn geëxecuteerd en de wetgevers van de vroegere boerenpartij zijn geïnterneerd. Men deelde niet mede wanneer de executies plaats hadden, doch waarschijnlijk gingen zij vooraf aan de afkondiging van de staat van beleg gedurende het weekeinde.

Deze berichten vallen samen met de andere betreffende de oorlogsvoorbereidingen van Bulgarije, welke door sommige neutrale waarnemers worden uitgelegd als een deel van het Duitse plan om druk uit te oefenen op Turkije voor het verstrekken van concessies, die de nazie-zaak in het Oosten zouden helpen.

Verder werd gemeld, dat ongeveer 120 communisten gearresteerd werden en naar concentratiekampen in Duitsland werden gezonden als gijzelaars. Nieuwe decreten maakten de weg vrij voor de snelle beschikking over 35 Bulgaren, die ervan beschuldigd worden met de Britten te hebben samengesmeed tegen de Bulgaarse en Duitse legers ten tijde van de Joegoslavische oorlog. (Bern, (AP) 22.9.).

MOGELIJKE BEZETTING VAN GEHEEL FRANKRIJK.

Van gezaghebbende zijde werd verklaard, dat sommige elementen in Vichy vrezen, dat geheel Frankrijk door de Duitsers zou kunnen worden bezet, indien de schietpartijen en de sabotage, welke aan communisten worden toegeschreven, in de door de Duitsers bezette zone voortduren. Men zeide, dat de speech van Pétain van gisteren tegen de saboteurs in het bezette gebied een belangrijk beroep was op de Franse eenheid tegen het gevaar en de ernstige nieuwe moeilijkheden met het Duitse leger. Men geloofde, dat Pétain zichzelf wilde voorstellen als het symbool van eenheid en orde om Frankrijk in de huidige status te behouden tot de oorlog definitief beslist is.

De „Tribune de Lausanne" was van mening, dat de oproep van Pétain de ernst van de toestand toonde, welke geschapen is door de terroristen in Parijs. Pétain zocht een weg te volgen, welke verenigbaar was met die van de bezettings-autoriteiten teneinde de eenheid van de natie veilig te stellen. Reizigers, die uit Vichy terugkeerden, meldden scherpe meningsverschillen, zowel in de bezette als niet bezette gebieden van Frankrijk en schrijven dit hoofdzakelijk toe aan de mening, dat het verloop van de oorlog zou kunnen veranderen en de vijandelijkheden worden verlengd door de Russische campagne en de positie van de Verenigde Staten. (Bern, (AP) 22.9.).

SPEECH VAN PETAIN IN SAVOYE.

In zijn eerste redevoering, die Maarschalk Henri Philippe Pétain hield op het gebied, dat semi-officieel door Italië werd opgeëist, vroeg hij aan de bevolking van Savoye om de gelederen rond hem te sluiten. Verder zeide Pétain in zijn speech, dat Frankrijk een straf heeft gehad, welke de straf, die om de gedane fouten verdiend was, overtrof (Vichy, (AP) 22.9).

VERKLARING VAN BURGEMEESTER LAGUARDIA.

Burgemeester LaGuardia, die sprak als Directeur van de Nationale Burgerlijke Defensie, verklaarde, dat de defensie-productie van de Verenigde Staten niet voldoende is om het nazieplan voor wereldverovering te verslaan.

Bij het toespreken van houders van defensie-contracten met de Regering zeide hij, dat de vervulling van het oorspronkelijke defensie-program niet voldoende zal zijn. Hieraan voegde hij toe: „Indien wij niet beter kunnen, zal het een ramp worden. Het is absoluut noodzakelijk, dat het program worde versneld" (New York, (AP) 22.9).

SUCCESVOLLE AANVAL OP ITALIAANS CONVOOI.

2 Grote lijnschepen tot zinken gebracht; derde lijnschip beschadigd.

De Britse Admiraliteit maakte bekend, dat Britse duikboten 2 grote Italiaanse lijnschepen tot zinken brachten bij een aanval op 19 September. Een derde lijnschip in het Italiaanse convooi werd beschadigd. Het communiqué deelde mede, dat waarschijnlijk al de schepen behoren tot de „Vulcania"-klasse van 24.469 ton.

Het communiqué luidt als volgt: „Op Donderdag 18 September vielen 18 duikboten van de Middellandse Zeevloot op verkenning in het centrale gedeelte van de Middellandse Zee met succes een snel en zwaar geëscorteerd Italiaans convooi aan, dat versterkingen naar Libye vervoerde. Het convooi bestond uit 3 lijnschepen. 2 Daarvan werden vernield. Waarschijnlijk werd het derde schip beschadigd. Een van deze lijnschepen in het convooi was gelijk de „Vulcania" van 24.469 ton. De andere twee schepen waren ongeveer van hetzelfde tonnage. (Londen, (AP) 22.9).

DE BOOTJES, DIE DE HAVEN VAN GIBRALTAR BINNENDRONGEN.

Van officiële Italiaanse zijde gaf men te kennen, dat de eenheden, die gisteravond de haven van Gibraltar binnendrongen en 3 schepen tot zinken brachten alsmede een vierde schip waarschijnlijk vernielden, kleine vaartuigen zijn, bemand door mensen, die weten, dat zij weinig kans hebben om terug te keren. De vaartuigen zouden een torpedo in de neus vervoeren en zo geruisloos varen, dat zij diep een haven kunnen binnendringen zonder hun aanwezigheid te verraden. Gelijksoortige aanvallen met deze vaartuigen werden ondernomen in de Sudabaai van Creta en in de haven van Malta even voor het aanbreken van de dag op 26 Juli. Deze kwamen nooit terug. De mannen werden gewoon opgegeven als vermist, doch 8 ontploffingen werden vernomen en de Italianen zeiden, dat waarschijnlijk 8 schepen werden getroffen (Rome, (AP) 22.9).

Het nieuws van vandaag.

„Indien wij niet beter kunnen, zal het een ramp worden", zo sprak burgemeester La Guardia als directeur van de Nationale Burgerlijke Defensie.

„Winnen of sterven", is het heroïeke slagwoord der verdedigers van Leningrad. Beide uitingen geven een beeld van de critieke toestand, waarin de oorlog momenteel zich bevindt.

Met onnoemelijk zware verliezen trekt het Duitse leger steeds verder Rusland in. Maar het komt er. De Russische industrie-gebieden worden steeds meer en meer bedreigd en het Russische leger, dat toch al niet voldoende met oorlogsmateriaal was uitgerust, zal binnenkort geheel moeten steunen op de aanvoer uit Engeland en de Verenigde Staten. En Duitsland beweert, dat het alle Europees-Russische havens gesloten heeft.

Engeland stelt een invasie uit, omdat het zoveel mogelijk alle materiaal naar Rusland sturen wil en uit de Verenigde Staten komt de ontmoedigende klacht van een alleszins betrouwbare persoonlijkheid: „Indien wij niet beter kunnen......"

De toestand is zeer ernstig, maar in geen geval wanhopig. Droevig is hij omdat wij misschien zullen moeten aanzien, dat Hitler ook het Europees gedeelte van Rusland geheel zal bezetten.

Te wanhopen valt er echter niet. Wij zullen winnen. Nimmer zal Duitsland er in slagen de bezette gebieden blijvend te onderdrukken. De geest der mensen kan nimmer blijvend worden geknecht. Overal in de bezette gebieden groeit het verzet. In Noorwegen, Frankrijk, Nederland, de Balkan enz......

Nimmer zal Duitsland kunnen beletten, dat de Verenigde Staten, Canada, Nederlands Indië en Australië in een steeds sneller tempo oorlogsmateriaal aanmaken. Heeft Duitsland tot dusver gewonnen door de macht van zijn oorlogsmateriaal, het zal uiteindelijk verslagen worden door diezelfde materiële overmacht. De berichten van heden zijn somber, maar zij kunnen hen niet terneer slaan, die tot in hart en nieren overtuigd zijn van een uiteindelijke overwinning en daarvoor ook de middelen zien.

Turkije heeft uitdrukkelijk verklaard, dat geen enkele vloot de Dardanellen zal passeren. Ook zal het waken tegen diplomatieke streken (blz. 3).

In Frankrijk is men zeer bezorgd over een eventuele bezetting van het gehele land (blz. 1).

Ook de Japanners zijn nog steeds aan het vechten in China (blz. 3).

Cordell Hull zeide zijn mening over de neutraliteitswet (blz. 3).

De A.P. correspondent geeft een belangwekkend relaas over de strijd aan het Russische front (blz. 3).

Spanje gaat vreemd doen met zijn vertegenwoordigers in de Verenigde Staten (blz. 3).

Afghanistan zal binnenkort wel in de belangstelling komen (blz. 3).

Over het „Christelijke Gemeenschapsfront" leest u op de voorpagina.

Een Christelijk Gemeenschapsfront

Een dringende oproep van de Christelijke kerken.

Uit „De Weg" halen wij het volgende aan:

Het Anglikaanse blad „Church Times" te Londen, deed onlangs in een hoofdartikel een dringende oproep om te komen tot een gemeenschappelijk Christelijk Front.

„Er bestaat geen misverstand, aldus het blad aangaande de vijf punten van het vredes-program, kort voor Kerstmis door den Paus voorgesteld, noch omtrent de practische verklaring daaraan gegeven door Zijn volgelingen in dit land. De Christelijke gemeenschapsgedachte, die ten grondslag ligt aan deze vijf punten en niet minder aan de vijf voorwaarden voor de economische plannen, omschreven in een brief aan de „Times", en ondertekend door de Engelse (Anglicaanse) Aartsbisschoppen, Cardinaal Hinsley en den Moderator van de Federatie-Raad van de „Vrije Kerk", eist de instemming van ieder Christen. Niemand zal zich inbeelden, dat de samenwerking, die met zulke voorstellen wordt bedoeld, in zich bevat de struisvogel-politiek, die al te vaak in dit land, tot uitdrukking komt in de bewering, dat verschil van religie geen werkelijk verschil vormt. Het feit blijft bestaan, dat zolang onze heilloze scheuring voortduurt, het voor alle christenen onmogelijk is zich te verenigen in de hoogste vorm van eredienst en gebed rond een gemeenschappelijk altaar.

Wat echter wel mogelijk is, is heel iets anders, en de grenzen tussen het mogelijke en onmogelijke dienen duidelijk te worden omlijnd en te worden uitgestippeld.

In het vertrouwen, dat, overeenkomstig de wil van God, de Christenen dichter tot elkander komen in een meer volledig begrijpen van de goddelijke bedoeling, waarmede de Kerk is gesticht en van de gemeenschappelijke plichten, die het evangelie oplegt, kunnen zij uit de zo verschillende wegen waarlangs zij tot God naderen, één enkele inspiratie putten voor de betere ordening van de wereldse zaken. Zoals een katholieke correspondent onlangs in deze kolommen verklaarde: „de tijd voor een christelijk front is ongetwijfeld rijp".

Het is de plicht van de christenheid het initiatief te ondersteunen van de Aartsbisschoppen, den Cardinaal en den Moderator. Er is ruimte in overvloed voor samenwerking in het verrichten van het goede. Misschien zal hieruit groeien, door Gods genade een diepere eenheid van geloof.

Eerste overwinning van de Geest over de ontketende hartstochten.

„Le Tribune de Genève" reageert aldus op de gemeenschappelijke brief der Godsdienst-Leiders in de „Times":

„De gereformeerde en Katholieke Kerken hebben zich verbonden in haar adhaesie-betuigingen van het Pauselijk program.

„Deze morele eensgezindheid, reikend over alle grenzen heen — tussen den Paus en de leiders der Protestantse gedachte — betekent reeds een eerste overwinning van de geest over de ontketende hartstochten."

Gemeenschappelijke religieuze grondslag.

Mgr. F. R. Wood, Bisschop van Winnipeg was onlangs de gast aan een bijeenkomst georganiseerd door de Joodse vereniging: B'Nai Brith. Het onderwerp was: „De gemeenschappelijke Grondslag". Ieder spreker gaf een uiteenzetting, wat naar zijn mening de elementen zouden zijn, waaruit de samenwerking tussen de verschillende belijdenissen kon worden tot stand gebracht.

Mgr. Wood verklaarde, dat er verschillen in geloofsleer bestonden, zó diepgaande, dat er geen hoop was, de drie aanwezige godsdienstige groepen ooit saam te bewegen in een eenheid.

Maar, zo voegde hij er bij, allen hebben voldoende gemeen, om een verenigde macht te vormen tegenover de krachten, die hen bestrijden, individueel en gemeenschappelijk. Rabbi Frank merkte op, dat de vredesvoorwaarden van den Paus worden goedgekeurd en gewaardeerd door alle ernstige mensen van goede wil.

„Ongeveer half Mei, vertelt „Times", het niet-katholieke Amerikaanse weekblad, kwamen voor het eerst sedert de hervorming de Katholieken, Anglicanen en „dissenters" bijeen in twee door de verschillende kerken bijeengeroepen interconfessionele massa-vergaderingen.

De Katholieke Aartsbisschop van Westminster, hoofd van de R.K. Kerk in Engeland leidde de eerste zitting, de Anglikaanse primaat, de tweede. Het doel was de paraatheid te demonstreren van de kerken om een leidende rol te spelen in de nieuwe ordening der maatschappij, na afloop van de oorlog. Deze opzet werd in de volgende beginselverklaring omschreven:

„In onze dagen is het Christendom op dezelfde wijze verwikkeld in de geschiedenis der wereld als Israël in de tijd der profeten.

In vroegere dagen kon een oorlog worden beschouwd als een louter persoonlijke aangelegenheid van den Heerser, maar in onze dagen is het een quaestie van persoonlijk belang voor iederen burger; de rechten van God zijn er evenzeer in betrokken als de rechten der maatschappij...... Moderne oorlog is een „Test" van morele kracht voor heel de bevolking en **daarom is deze strijd in laatste instantie een conflict, dat roept om de tussenkomst van geestelijke machten en vraagt om een beslissing op geestelijk terrein."**

De eerste stoot tot deze beweging ging uit van de organisatie S.O.S. (Sword of Spirit: Zwaard van de Geest): Dit was in opzet een zuiver Katholieke actie, doch deze beweging kreeg spoedig zulk een invloed, dat het plan werd opgevat ook in Protestantse parochies S.O.S. groepen op te richten. S.O.S. bestaat uit een in los verband samengesteld aantal groepen, met het doel een anti-Nazie oorlog te voeren met geestelijke wapenen.

De aartsbisschop van Westminster, Arthur Hinsley — gebogen, hoekig en bijziend — en de intelligente, statige Cosmo Gordon Lang, Aartsbisschop van Kantelberg, spraken beiden de vergadering, die zij leidden, toe vóór en na een nacht van „Blitz".

De Bisschop van Chichester hield eveneens een prachtige rede. Hij wees er op, dat de Nazies een wapen hebben, dat zij met verschrikkelijke doelbewustheid hanteren: de idee! Zij komen op voor de „Nieuwe Orde"...... En hij fulmineerde tegen de Britse regering, die in het geheel geen orde in het vooruitzicht stelde.

Inmiddels echter hebben deze woorden een groot deel van hun betekenis verloren, doordat Roosevelt en Churchill bij hun samenkomst op de oceaan 8 punten opstelden, die grote overeenkomst vertonen met de 10 punten van Paus Pius XII.

De beraadslagingen van Myron C. Taylor en het Vaticaan wijzen eveneens op het ernstig streven na de oorlog een werkelijk nieuwe orde, een christelijke orde op te stellen. Nu gelden de slotwoorden van den bisschop van Chichester ook voor de anti-nazie regeringen.
Maar wij, wij strijden voor een Christelijke orde, niet de orde, die wij kenden bij het begin van deze oorlog...... ook niet de orde, die ons werd opgedrongen bij het einde van de wereldoorlog...

Maar het tot stand brengen van deze orde is de énige voorwaarde, die den gewonen burger enige hoop, vertrouwen en inspiratie kan schenken."

Ten slotte nam de vergadering, als basis voor een vredesprogram de 10 punten aan van Paus Pius XII en de beroemde gemeenschappelijke brief van de Aartsbisschoppen en den Moderator van de vrije kerk — die wij hierboven bespraken. Dit program veronderstelt een nieuwe gemeenschap. Maar de Christenen van Engeland zijn zich nu bewust geworden van hun taak, veel dieper en klaarder dan bij het begin van deze oorlog. Zij zien nu in: Hitler voert deze oorlog met een idee en alleen wanneer het christendom hiertegenover een hoger en schoner ideaal kan stellen, is de overwinning verzekerd!

Alle Britse kerken zijn aldus tot het gemeenschappelijk inzicht gekomen: nog belangrijker dan het winnen van de oorlog, is het winnen van de Vrede."

Nederland

DR. A. KUYPER EN... MUSSERT.

Wij lezen in het A.I.D.:
Tot welk drieste staaltje de groezelige bende met de zwarte hemden, de proselieten van Mussert, in staat zijn, bewijst een advertentie in „Nederlandse" bladen, waarin wordt aangeprezen een brochure op het thema: „Wat Mussert wil, werd reeds gepropageerd door...... Groen van Prinsterer en dr. Kuyper".

Het schotschrift, dat een ereplaatsje verdient in een later aan te leggen bibliotheek van N.S.B.-waanzin, stelt, dat in de nationaal-socialistische politiek van Mussert de „rechtschapen beginselen", die door beide genoemde staatslieden werden verkondigd, „volledig tot hun recht komen".

De schrijver van dit fraais is J. H. N. Wamelinck, die een „overvloed van bewijsmateriaal" biedt. De advertentie maakt voorts nog bekend, dat men het geschrift kan verkrijgen, à raison van 40 cent, bij de kiosken en bij de „Dienst Materiaal van de N.S.B.", Maliebaan 29 te Utrecht. Schuchter wordt daaraan nog toegevoegd, dat men ook zijn boekhandelaar kan „vragen"...... Er is een grote plaat bij, waarop de koppen van Groen van Prinsterer en dr. Kuyper afgebeeld staan en daarboven het abjecte boveneind van Musserts lichaam. Natuurlijk, grootheid dient geëerd.

Uiteraard kan geen behoorlijk mens benieuwd zijn naar de inhoud van een landsverraderlijk schotschrift. We zullen het niet lezen. Het zal Indië stellig niet bereiken.

We wagen echter een veronderstelling met betrekking tot de inhoud en nemen dan aan, dat de duistere leider van de N.S.B. zijn actie baseert op dr. Kuypers hardnekkige bestrijding van de „staat als in zichzelf absolute gemeenschap, die aan geen hogere ordening onderworpen" zou wezen, alsook aan Kuypers strijd voor de Christelijke geloofsbasis.

Wat Groen van Prinsterer betreft, gaat de pamflettist ongetwijfeld uit van diens woord: „De Koning is de beschermheer van de rechten en vrijheden van het volk!" Stellig zal ook Groens uitspraak, dat „de Nederlandse gedachte nimmer mag worden prijsgegeven", een gerede aanleiding voor den schrijver geweest zijn om op voort te bouwen, terwijl ten slotte Groens bekende woord: „In het isolement ligt onze kracht" hem al schrijvend levendig voor ogen gestaan zal hebben, bedankend hoe voor en te-na Mussert klaagt over zijn isolement en over het feit, dat Nederland niets van hem hebben moet. Inderdaad, N.S.B.-er Wamelinck zal niet verlegen gezeten hebben bij het zoeken naar zijn „overvloed van bewijsmateriaal".

HET NEDERLANDSE VOLK LIJDT.

„Oberbefehlsleiter" Hilgenfeldt is een van de vele Duitse „waarnemers" in Nederland. Deze heeft onlangs op een openbare vergadering gezegd, dat vele Nederlanders er zo ongezond uitzien en hij weet dit aan „onhygiënische wijze van leven onder andere het tot in de nacht opzitten om naar verboden radio-uitzendingen te luisteren, dit is gemakkelijk te verhelpen......!!!

Het dagblad „De Nederlander" geeft daar een even puntige als dappere commentaar op door te schrijven: „het ongezonde uiterlijk wordt niet veroorzaakt door onhygiënische omstandigheden, doch de mogelijke oorzaak is de ontwrichting der materiële omstandigheden waarin Nederland verkeert, terwijl tevens het Nederlandse volk ook geestelijk lijdt. Onze zorgen uiten zich op de gezichten onzer burgers en wij betwijfelen of de aanwijzing van den heer Hilgenfeldt daaraan verbetering zouden kunnen brengen".

HET LEVEN OP BONNEN.

De „New York Post" schrijft: Nederlanders sturen de volgende recepten aan hun Amerikaanse vrienden, die vragen hoe het er mee gaat: „we nemen eerst onze vleeskaart, rollen die goed door de meelkaarten en doen die dan samen in de vetkaart, wij bakken het op onze kolenkaart tot alles goed bruin ziet, dan voegen wij onze boterkaart erbij en laten alles sudderen op de petroleum-kaarten. Wij mengen onze ersatz-koffie-kaart met de melk en de suiker bonnen en daar dopen wij onze broodkaart in. Wij wassen de borden met onze zeepkaart en drogen ze af met textiel-bonnen.

„DAY OF THE TRUMPET".

„Day of the trumpet" is een nieuw boek dat veel opgang in de Verenigde Staten maakt en allerwege in de pers uitstekende critieken krijgt. Het is de geschiedenis van een eenvoudig Nederlandse familie, een novelle van het leven en de dood van Nederland. De gebeurtenissen gedurende en na de overweldiging worden er in behandeld. **David Cornel de Jong** de schrijver, is van huis uit een Nederlander. Hij werd in Friesland geboren. Hij is in de Verenigde Staten als schrijver wel bekend.

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— De Limburger Koerier (van 21 Aug) deelt mede, dat de bevolking van Hoensbroek gestraft is „wegens diefstal van eigendommen van een lid van de Duitse weermacht". Tot nadere kennisgeving mag de bevolking na 21 uur niet meer op straat komen en koffiehuizen en bioscopen moeten op dat uur sluiten.

— De Tilburger **A. van der Pas** zeide in een gesprek dat N.S.B.'ers gedurende de Duitse inval op Nederlandse soldaten hebben geschoten. Hij is voor 6 maanden in een concentratiekamp opgesloten.

— Weer is in Nederlands-Indië een Glen-Martin bommenwerper neergestort in de buurt van Soerabaja. Alle vier leden der bemanning kwamen om.

— De industriële ontwikkeling van Nederlands-Indië bereikte een nieuwe fase door de stichting van de (officiële) **„Industriële Raad"**, die zal bezien in hoeverre de stichting van nieuwe industrieën de economische belangen des lands zal dienen.

— De 23 communisten die onlangs in den Haag berecht stonden zijn alle tot gevangenisstraf veroordeeld; maximaal 12 jaar.

— Volk en Vaderland (5 Sept.) klaagt over het feit dat de r.k. geestelijkheid te Utrecht weigerde den N.S.B.'er Hufser in gewijde aarde te doen begraven.

Het algemeen „Handelsblad" (27 Aug.) maakt melding van het feit dat slechts nog 200 „Nederlanders" naar het Russische front zijn vertrokken.

— Honderddertig H. A. Land, oorspronkelijk bestemd voor het Amsterdamse Bosplan zijn het vorig jaar voor de landbouw bestemd. Zij brachten dit jaar op: 1800 H.L. rogge en 1400 H.L. gerst.

— In Amsterdam is een officieel „Stedelijk Theater" gesticht onder leiding van zekeren Van Dellen

— Nadat de wethouders van Groningen zijn afgetreden als protest tegen de opheffing der gemeenteraden, zijn die van het naburige Haren en van andere gemeenten gvolgd.

— De Midden-Javase vulkaan Goenoeng Smeroe is Zondagmorgen in werking gekomen. In de naburige stad Malang vielen as en stenen neer.

— Hoe moeilijk het in Duitsland wordt, blijkt uit een advertentie in het „Nationale" Dagblad (van 8 Sept.)) waarin timmerlui, metselaars, betonwerkers, technici, fitters en grondwerkers voor Berlijn worden gevraagd.

— Het bierrantsoen dat tot nu toe gesteld was op 80 procent van de productie van 1939, is nu gesteld op slechts 60 procent van die productie.

— De Heer **Leon Subercaseaux** is benoemd tot Chargé d'Affaires van Chili bij het Hof van H.M. de Koningin te Londen.

Engelse meisjes keren van het land huiswaarts.

Curaçao.

HET VERVULLEN DER GODSDIENSTPLICHTEN.

Aan de „Memorie van antwoord" van de „Landsverordening houdende regelen, welke het voor opvarenden van in Curaçao liggende schepen en voor havenarbeiders mogelijk maken des Zondags hun godsdienstplichten te vervullen, ontlenen wij de volgende algemene beschouwing:

„Ondergetekende nam met belangstelling kennis van de beschouwingen van de leden van de Staten, doch vindt daarin geen aanleiding andere dan technische veranderingen in het ontwerp aan te brengen. Hij kan niet instemmen met de bezwaren door een groep van leden naar voren gebracht, dat deze regeling een belemmering van enig belang kan vormen voor de scheepvaart. De tijden zijn inderdaad zeer ernstig en alles moet gedaan worden om tijdverlies voor zover mogelijk tegen te gaan. Dat echter de geconcipieerde regeling oorzaak van met het oog op de oorlogvoering beslissend tijdverlies zou zijn, kan hij niet inzien. De gezagvoerder van het schip, dan wel andere in artikel 1 van het ontwerp genoemde superieuren hebben zich slechts tot den Havenmeester te wenden om een bindende uitspraak uit te lokken of er al dan niet een dringende reden bestaat om de verzochte vrije uren voor kerkbezoek te weigeren.

De opmerking dat schepelingen en havenarbeiders vrij zijn te bepalen, wanneer zij naar de kerk zullen gaan is niet geheel juist. Zij zijn volgens artikel 1 vrij om zich tot hun superieuren te wenden met het verzoek om op bepaalde uren vrij af te krijgen. De superieren zijn verplicht het verzoek op Zondagen tussen 4 en 12 toe te staan behalve wanneer de Havenmeester oordeelt dat overmacht, urgentie wegens oorlogvoering dan wel een andere dringende omstandigheid aanwezig is. Teneinde nl. ieder misverstand te voorkomen is bij nota van wijzigingen in artikel 1 achter het woord overmacht toegevoegd „of urgentie wegens oorlogvoering, dan wel een andere dringende omstandigheid".

Aan alle practische eisen is op deze wijze voldaan, terwijl met name de discipline niet geschaad wordt.

Hoewel er gezindten zijn die niet op Zondag, maar op Zaterdag ter kerke gaan dan wel op Zondagen gedurende de avonduren, zullen er van deze categorie geen of vrijwel geen onder de havenarbeiders gevonden worden en behoeft de regeling te dien opzichte voorlopig geen wijziging te ondergaan. Zodra blijkt dat de belangen van andere gezindten geschaad zouden zijn, kan een aanvullende regeling worden getroffen."

KATHOLIEKE JEUGDORGANISATIE.

Gisteren werd voor de kinderen van de Katholieke Jeugdorganisatie de film vertoond „Young Edison".

DE STEMLOKALEN.

Ten behoeve van de in 1941 in de kieskring Curaçao te houden stemming ter verkiezing van leden van de Staten van het gebiedsdeel Curaçao, worden als stemlokalen aangewezen;

a. in het stemdistrict nummer I: Het gymnastieklokaal van de Hendrikschool;

b. in het stemdistrict nummer II: Het lokaal van de R. K. Nijverheidsschool voor Meisjes, gelegen op het erf van het Theater Brion;

c. in het stemdistrict nummer III; Het clublokaal van de R. K. Jeugdorganisatie op Sta. Maria;

d. in het stemdistrict nummer IV: Het lokaal van de eerste klasse van de Rooms-Katholieke Meisjesschool op Groot-Kwartier;

e. in het stemdistrict nummer V: Het Kantoor van den Districtmeester van het tweede district op Rust;

f. in het stemdistrict nummer VI: Het kantoor van den Districtmeester van het derde district op Dokterstuin.

DAMES GEVRAAGD.

Voor een prachtig werk.

De Vrouwenorganisatie Curaçao heeft een grote hoeveelheid zilverpapier, capsules enz. om te sorteren en uit te zoeken. Er is al veel naar Engeland gestuurd. Maar er kon nog veel meer gestuurd worden, als er maar dames genoeg waren om te sorteren en uit te zoeken. Bergen materiaal ligt te wachten op nijvere dameshanden.

Het is een klein werkje, maar het moet gedaan worden. Iedere Dinsdag- en Vrijdagmorgen komen de dames bijeen om dit werkje te doen.

Er zijn te weinig dames en al willen wij gaarne aannemen, dat alle dames het overdruk hebben met het breien voor het Irene-comité, doen wij toch een dringend beroep op de dames. Maakt uw Dinsdag- en Vrijdagmorgen vrij en komt helpen sorteren.

Laat uw breiwerk op die dagen een beetje rusten tot 's avonds en alle beide oorlogswerken gaan dan goed.

Dames, O, laat u niet onbetuigd, komt de Vrouwenorganisatie Curaçao helpen en spoedig zullen er dan weer kisten vol nuttig oorlogsmateriaal naar Engeland gestuurd kunnen worden.

In de aanhoudende dagelijkse werkzaamheden van allen ligt de eindoverwinning.

PATER L. TOLENAAR O.P.

Hedenmorgen werden in de parochiekerken van Janwhe, Santa Maria en Jan Doret plechtige H.H. Missen opgedragen voor de zielerust van Pater Lebuinus Tolenaar O. P.

De Apostolisch Vicaris woonde de H. Mis bij te Janwhe.

BURGERLIJKE STAND.

Bevallen op September: 6 Valeriano, Alexandrina Adriana z; 11 Boezem, Eufemia Nicolasa echtg. v. Hernandez, A. d; 10. Nadal, Patria Mercedes echtg. v. Lieder, C. J. z; 12 Winkler, Ella Maria echtg. v. Doest, W. J. C. z; 9 de Man Anna Loortje Adriana echtg. v. De Troye, A. z; 14 Paulo, Felicita Amalia echtg. v. Suarez, N. z; 13 van Holt, Olga echtg. v. Nunes, J. C. M. d; 11 Alberto, Sixta Marietta echtg. v. Pandt, C. E. z; 14 Visser, Adriana echtg. v. van Putten, J. F. d; 15 Cijntje, Seferina Juliana echtg. v. Martina, A. B. z; 12 Bernadina, Petra Martir d; 12 Engelhardt, Altagracia Maria z; 15 Reinita, Mathilda Reina echtg. v. Hose, W. R. z; 12 Blindenburg, Petronilia Clarita d; 14 Sambo Luisita Juliana echtg. v. Salas, J. A. d; 15 Hoff, Georgetina Magdalena z; 15 Wilsoe, Hendrina Ursula echtg. v. Wong-Lun-Hing, J. W. S. z; 17 Finol, Chiquinquira echtg. v. Mutz, A. d; 14 Lee Achoon, Adeline Ursula d; 17 Martijn, Aida Romula echtg. v. Girigorie, V. M. d; 13 Heyliger Hirina d; 16 Winklaar, Josefa Ignacia echtg. v. Pieters Kwiers, G. M. d.

Ondertrouwd op September: 17 Roosje, Alphonso Maria echtg. v. Petrona, Maria Paulina, 18 Malacia, Ernesto Gilberto en Cypriana, Dolores Deonisia; 18 Pieran, Euard Richenel en Plet, Louisa Isabella; 18 Olivacce, Connell Joseph en Rey, Clarion Marriette.

Getrouwd op September: 17 de Groot, Hermanus en de Jongh, Clicia Rogelia; 17 Cijntje, Virgilio Bernardo en Lourens, Eva Seferina; 17 Sibelon, Luis Papa en Pieternella, Sofia Virgen; 17 Brown, William en Manuela, Margarita Martina; 18 Rombley, Jacques Emile en Kirindongo, Felicita Benita; 18 Skerritt, George Matthias en Fox, Marie Josephine Leonide.

Overleden op September: 4 Croes, Hermenegilda Helena 19 j.; 5 Kien, Lou 41 j.; 9 Pieternella, Ronald Antonio 9 d.; 10 Chai, Cheong 44 j.; 11 Curiel, Maritza 13 d.; 9 Osepa, Mercelina Agostina 39 j.

CHÈQUEKOERSEN.

De Plaatselijke Banken noteren de volgende koersen:

	Inkoop.	Verkoop.
Batavia	99.50	100.50
Paramaribo	99.50	100.50
Caracas	50.25	52.75
New York	1.8850	1.9050
Londen	7.55	7.65
Zürich............	—	47.—

BOTICA'S.

Deze week hebben de volgende botica's de Zondag- en nachtdiensten:
Punda: Juliana
Otrabanda: Del Pueblo

COMMUNICANDUM.

Aan de Geestelijkheid en Gelovigen van ons Vicariaat.

Wij brengen ter Uwer kennis, dat zoals verleden jaar, Zijne Heiligheid Paus Pius XII ook dit jaar weer een dringende oproep gedaan heeft tot de Katholieken van de gehele wereld, om gedurende de Octobermaand, toegewijd aan Maria, de Koningin van de Allerheiligste Rozenkrans en tegelijk Koningin van de vrede, heel biezonder te bidden voor een spoedig herstel van de vrede.

Zoals eenmaal door het gebed van de Rozenkrans Europa gered werd van de overheersing der ongelovigen, zo moge ook nu door een algemeen en vertrouwvol bidden van de Rozenkrans, Europa verlost worden van de overheersing der vijanden van Christendom en beschaving.

Wij moeten tot Maria gaan, allen, groot en klein, rijk en arm, en dan met een rotsvast vertrouwen, dat door geen tegenslagen aan het wankelen kan worden gebracht, bidden: — Moeder Maria, Moeder van Jezus, den Vredevorst, — ook onze Moeder, neem onze beden aan, de beden van al uw kinderen, en bied ze aan Uw kind Jezus aan, opdat Hij de oneindige barmhartigheid van Zijn God-menselijk Hart over de wereld doe neerdalen en het spoedig weer vrede zij, en allen nà het herstel van de vrede mogen erkennen, dat Hij en Hij alleen de Koning is van maatschappij, huisgezin en individu.

Om aan de oproep van den Heiligen Vader te voldoen, bepalen Wij:

1o. dat in alle kerken, waar zulks mogelijk is, elke avond van de Octobermaand Lof zal gehouden worden, waaronder Rozenhoedje met de Litanie van de H. Maagd en het gebed tot St. Jozef en gezangen ter ere van de H. Maagd;

2o. Waar 's avonds geen Lof kan gehouden worden, zal 's morgens onder de H. Mis het Rozenhoedje met de Litanie van de H. Maagd en het Gebed tot St. Jozef gebeden worden;

3o. In de parochies, waar de kinderen niet in de avond-oefeningen kunnen komen, zullen de schoolkinderen op een uur, dat door den Pastoor der parochie het meest geschikt geoordeeld wordt, gezamenlijk het Rozenhoedje bidden voor het Allerheiligste;

4o. Al degenen, die het zij door huiselijke bezigheden of door ziekte verhinderd zijn, om de gezamenlijke oefeningen in de kerk bij te wonen, verzoeken Wij dringend, om 's avonds in het huisgezin gezamenlijk met de kinderen het Rozenhoedje te bidden:

5o. Ten slotte sporen wij al onze dierbare Gelovigen aan, om aan hun gemeenschappelijk gebed nog meer kracht bij te zetten, door dikwijls, zo mogelijk, dagelijks, de H. Mis bij te wonen, en de H. Communie te ontvangen.

Curaçao, 22 September 1941.

Fr. Petrus Innocentius
Apost. Vicaris van Curaçao.

Politiek en Oorlog.

TURKIJE ZAL GEEN OORLOGSSCHEPEN DOORLATEN.

Door de radio werd een verklaring gegeven van het belangrijke Turkse dagblad „Aksham", welke luidde: „Onder geen enkele omstandigheid zal enige vloot passeren door (de Dardanellen) de Straat." De uitzending, welke kwam van het door de Regering gecontroleerde Turkse station, gaf te kennen, dat de Turken elk verzoek van Bulgarije zullen weigeren om de vroegere Italiaanse oorlogsschepen over te brengen naar de Zwarte Zee en voegde hieraan toe, dat indien het verzoek werd gesteld, het antwoord eenvoudig „neen" zou zijn. De radio zeide: „Hoe kan iemand geloven, dat slechts een verandering van de vlag de situatie zou doen veranderen? Indien dat zo was, dan kon de Republiek (U.S.S.R.) de gehele Britse Vloot kopen."

Verder zeide „Aksham", dat het aan de as gekoppelde Bulgarije in elk geval als een belligerente mogendheid wordt beschouwd. Onder de Montreux conventie kunnen beligerenten geen oorlogsschepen door de Dardanellen brengen, (Bern, (AP) 22.9).

DUITSERS VLUCHTEN NAAR AFGHANISTAN.

Een vertraagd telegram deelt mede, dat een aantal Duitse onderdanen, die de Britten en Russen poogden af te scheiden, is gevlucht naar Afghanistan. In Turkse kringen voorspelde men, dat Groot-Britannië en Rusland zouden pogen hen uit Afghanistan te halen op grond, dat, terwijl het Duitse leger opdringt naar de Caucasus, **Afghanistan een zwak punt geworden is in de Midden-Oostelijke defensies.** De Duitse opmars over de beneden-Dnjepr in de Oekraïne heeft het uitzicht geopend, dat de voorraden voor de Duitsers spoedig zouden kunnen worden gezonden over de Zwarte Zee van de Bulgaarse Zwarte Zeehavens Varna en Burgas, waar kleine en middelgrote voorraadschepen zouden zijn samengehoopt. Het gebruik door de Duitsers van deze havens is waarschijnlijk geboden door de hevige schade aan de Roemeense haven Constantza door Russische bommenwerpers, komende van de Krim. [Grote spoorbrug over de Donau werd stuk gebombardeerd — Red.]. Men gelooft, dat het Russische schiereiland nog steeds te gebruiken is als luchtbasis, hoewel de Duitse aanval de verbindingen met het vasteland heeft afgesneden.

Rusland en Bulgarije hebben critieke nota's gewisseld over het toekomstige gebruik van Varnas en Burgas, een diplomatieke zet, die in Ankara slechts beschouwd wordt als het zich opmaken voor de laatste handelingen (Ankara, (AP) 22.9).

PERSCONFERENTIE VAN HULL.

Cordell Hull deelde mede bij een persconferentie, dat een nieuw handelsverdrag met Argentinië voor ondertekening wordt voorbereid, hetgeen waarschijnlijk spoedig zal kunnen geschieden. Hull deelde mede, dat hij reeds enige tijd wenste te kennen te geven, dat volgens zijn mening de neutraliteitswet behoort te worden veranderd. Hij weigerde echter te voorspellen of en wanneer deze zou worden ingetrokken of herzien. Hull herinnerde de verslaggevers eraan, dat hij en Roosevelt, ten tijde dat de neutraliteitswet werd bekrachtigd, hadden gezegd, dat deze het land evengoed in oorlog zou kunnen brengen als er buiten houden (Washington, (AP) 22.9).

JAPANNERS VERLIEZEN 15.000 MAN IN GROOT OFFENSIEF.

Een legerzegsman deelde mede, dat de Japanners ruim 15.000 man verloren gedurende de eerste 5 dagen van een groot Japans offensief, dat werd ondernomen in het Noorden van Hunan op 17 September. Gemeld werd echter, dat 60.000 indringers aan deze slag deel nemen met een reserve van 20.000 man. Het front heeft een lengte van 45 mijl en ligt kruiselings over de spoorlijn van Canton naar Hankow. De meeste Japanners opereren in 5 colonnes ten Oosten van de spoorlijn, terwijl een betrekkelijk klein deel van de strijdkrachten naar het Zuiden opereert vanuit het merengebied ten Westen van de spoorlijn. Naar vermeld wordt, gebruiken de Japanners 20 oorlogsschepen van verschillende grootte, 200 stooomsloepen voor de landingsoperaties en 200 vliegtuigen. Een colonne juist ten Oosten van de spoorlijn bereikte een punt op 50 mijl van Changsha (Chungking, (AP) 22.9).

BRITSE EN NOORD-AMERIKAANSE MISSIES IN MOSKOU GEARRIVEERD.

De Britse en Noordamerikaanse delegaties voor de driemogendheden conferentie zijn per vliegtuig in Moskou aangekomen (Moskou, (AP) 22.9).

SPAANSE VERTEGENWOORDIGERS TERUGGEROEPEN.

De Spaanse Chargé d'Affaires Miguel Spelius vertrok hedenmorgen per vliegtuig naar Miami en Washington en in diplomatieke kringen wordt beweerd, dat hij dringend is teruggeroepen door zijn Regering tezamen met den Spaansen Ambassadeur te Washington Juan Francisco de Cardenas (Havana, (AP) 22.9).

De Spaanse Ambassade deelde mede, dat de Spaanse Ambassadeur Cardenas zich reeds in Madrid bevindt, na verleden week per vliegtuig te zijn vertrokken. De Europese afdeling van het State Department zeide te hebben vernomen, dat de Ambassadeur naar Spanje terugkeerde om zijn echtgenote weer naar Washington te brengen. Het afgelopen jaar heeft zij in Spanje doorgebracht. Van ingelichte zijde deelde men mede, dat pogingen worden gedaan om voor den Ambassadeur en zijn echtgenote plaats te bespreken op de Clipper uit Portugal (Washington, (AP) 22.9).

GRIEKSE KONING ARRIVEERT IN LONDEN.

De Griekse Koning George II arriveerde aan het Euston station in Londen en werd verwelkomd door den Britsen Koning George VI, Koningin Elizabeth, Churchill, Eden en andere kabinets-ministers alsmede den Hertog en Hertogin van Kent. (Londen, (AP) 22.9).

DE A.P.-CORRESPONDENT AAN HET CENTRALE FRONT.

Het Russische tegenoffensief.

Hier volgt een verslag van den correspondent Henry Cassidy, die zich met de Russische strijdkrachten aan het centrale front bevindt:

„In primitieve wouden, velden en moerassen van midden-Westelijk Rusland waar het Rode Leger de Duitsers heeft teruggeworpen, heeft men een vooruitgang gemaakt van 6 tot 30 mijl en de gehele centrale sector van dit front gestabiliseerd.

Gedurende 6 dagen bezocht ik de zones van de frontlinie rond Smolensk op de eerste tocht van buitenlandse correspondenten naar het Russische front. De oorlog scheen daar te zijn veranderd in een van het wereldoorlogtype, een loopgravenoorlog in een zee van modder en vernielde steden.

De Rode strijdkrachten behielden het initiatief en maakten op sommige punten vorderingen. De enige tekenen van activiteit in deze sectoren van de Duitse linies waren kleine uitvallen van de luchtmacht, een sporadisch artillerievuur en een enkele plaatselijke tegenaanval van de infanterie. De centrale sector was het toneel van de eerste Duitse opmars naar Moskou en de daarop volgende Russische tegenaanval. Op sommige punten is een verslapping ingetreden, terwijl de Russen op andere punten aanvallen. In dit soort gevechten hebben de Sovjetcommandanten goede hoop, dat de artillerie van het Rode leger kan bewijzen een overwegend en beslissend wapen te zijn. Ik hoorde een aardschuddend gedonder van het spervuur en zag met kraters gemerkte velden, waar de Duitsers werden teruggedreven. De Rode luchtmacht scheen de superioriteit te hebben boven de Westelijke zone. Ik zag Russische bommenwerpers terugkeren zonder enig verlies van een aanval op het vliegveld bij Smolensk. Slechts een was even geraakt door Duitse afweergranaten. Onder Duitse bombardementen hoorde ik Russische gevechtsvliegtuigen in actie ronken en de aanvallers terugdrijven. Ik zag een van deze Duitse vliegtuigen met de bemanning neerhalen als de prijs voor de aanval. In een reusachtige strijd op het land en in de lucht is de Russische linie thans recht getrokken door een serie nijptangbewegingen tegen de Duitse wiggen tot binnen een afstand van 7½ mijl van Smolensk bij de meest vooruitgestoken punten.

De weg naar Moskou scheen te zijn versperd door een onmetelijke strijdmacht van taaie, geharde soldaten, goed uitgerust en goed voorzien. Rijdende naar het front ging ik langs de Moskou-Smolensk-Minsk verkeersweg waar truckcolonnes, gecontroleerd door de militaire politie, in eindeloze rijen naar en van het front rolden. Duitse vliegtuigen schoten neer op Vyazma in een raid bij daglicht op de volgende morgen. 9 Vliegtuigen verspreidden bommen in het centrum van de stad en doodden en verwondden vele burgers. De ramen van mijn kamer werden verbrijzeld. De Duitsers trokken zich snel terug van de „sla en vlucht" uitval, toen Russische gevechtsvliegtuigen en afweerbatterijen in actie kwamen. Bij het rijden uit de stad zag ik het wrak van een Duitse Junkers 88 bommenwerper.

Deze was een van de eerste aanvallers en maakte een geforceerde landing, nadat de twee motoren werden getroffen door Sovjet-gevechtsvliegtuigen. Door pijn- en berkwouden ging ik naar de vieze weg, thans door de regen omgezet in een grote modderpoel, in de richting van Yartsevo, waar de legers van Maarschalk Semeon Timosjenko 10 dagen lang aanvielen over een front van 60 mijl, te beginnen 1 September.

Deze aanval rolde de strijdkrachten terug van den Duitsen Veldmaarschalk Fedor Von Bock en bracht zware verliezen toe aan 10 van zijn divisies.

Ook scheurde men de Duitse wig ten Noord-Oosten van Smolensk aan flarden, terwijl het Rode leger ook Yelnya heroverde en 8 Duitse divisies terugwierp ten Zuid-Oosten van de stad.

Het front in het wilde land ten Noord-Oosten van Smolensk is thans betrekkelijk kalm. Bij een divisie-hoofdkwartier nabij Yartsevo, dat in Russische handen is, beschoten de Russische kanonnen de Duitse linies op een afstand van 3 tot 4 mijl. In de buurt van Dukhovschina bezocht ik een ander divisiehoofdkwartier. Lopende door de spitsroeden op het veld binnen het zicht van de Duitse linies ging ik naar een batterij, welke fluitend de granaten zond in de nazie-posities, doch geen antwoord kreeg. Bij nacht is het niemandsland verlicht door het spookachtig witte licht van lichtgranaten, die door de Duitsers worden opgezonden als een voorzorgsmaatregel tegen de aanval. De sector ten Zuid-Oosten van Smolensk op de hoge en vastere grond toonde meer actie. Yelnya, dat de Duitsers verlieten na de Russische tegenaanval, die feitelijk de stad omsingelde, was een massa ruïne.

De kerk was een der weinige onbeschadigde gebouwen. De Duitsers sloten enkele honderden overgebleven inwoners in de kerk op alvorens zij de stad in brand staken en de aftocht bliezen. Slechts hopen stenen en verbrand hout bleven over. De vernieling geleek op die, welke was overgebleven in de Franse wereldoorlog. De voorste Russische strijdkrachten, die de Duitsers 10 mijl van Yelnya terugdreven in de richting van Smolensk, meldden later, dat zij de nazies nog 6 tot 8 mijl verder naar het Westen hadden gedrongen.

Behalve op de feitelijke slagvelden bleven de boeren op hun collectieve boerderijen in de zones aan de frontlinie. Zij dorsten graan, hoopten vlas op en sneden hooi. (Met het Rode leger, (AP) 22.9).

Het Rode leger, oprukkende door de moerassige Westelijke zone, zette de campagne voort om de Duitse mensenmacht en het materiaal uit te putten in de zich ontwikkelende loopgravenoorlog. 18 Duitse divisies verloren naar schatting 50 tot 70 procent van haar personeel en materiaal bij de Russische tegenaanvallen rond Yartsevo en Yelnya ten Noord-Oosten en Zuid-Oosten van Smolensk, overeenkomende met 135 tot 189.000 man. Timosjenko's strijdkrachten stabiliseerden sommige delen van de centrale sector en zetten de afslijpende aanvallen voort op andere punten. Gedurende het verblijf van een week aan het front, ook in de zone van het artillerievuur, volgde ik de vordering van de campagne als een der eerste correspondenten, die de sluier moeten oplichten, welke reeds lang over het Rode Leger hangt. In de Yartsevo-sector zag ik velden, omgewoeld door tanksporen en omgespit door granaatkraters, bestrooid met Russische rieten hutten en vernielde dorpen, waarover de Russen de Duitsers terugdreven. Een divisie, die in die sector opereerde, rukte in een dag 3 mijl vooruit langs een front van 2½ mijl bij Podschuchie en bracht den vijand 1500 verliezen aan manschappen toe.

Gedurende 7 dagen rukten de Russen 2 mijl vooruit langs een front van 4½ mijl bij Markovovofrol, doodden 1500 man en rukten later 8 mijl vooruit langs een front van 5 mijl bij Zourazhie. Hierbij werden 3000 Duitsers gedood. Deze divisie is gespecialiseerd in nachtelijke aanvallen. Gedurende een serie van 3 nachtelijke aanvallen zeide een kolonel, dat de Duitsers zich 9 mijl terugtrokken met achterlating van veel materiaal en vele gevangenen. Hij zeide, dat sommige Duitsers gek werden onder het artillerievuur. Hieraan voegde hij toe, dat de Duitsers bang zijn voor nachtelijke patrouilleacties en een heel veel schieten om lawaai te maken alsmede tienduizenden vuurpijlen afschieten om de nacht om te zetten in een dag en te zien waar zij zich bevinden.

De kolonel zeide: „Wij zijn blij dit licht gratis te hebben." Van zijn hoofdkwartier in het woud hoorde ik zijn artillerie den vijand beschieten en zag Duitse lichtgranaten het niemandsland verlichten. Het weer en het terrein waren in het voordeel der Russen.

De regen viel onophoudelijk, gezweept door de koude wind. Waarschijnlijk zal de regen nog 2 maanden lang voortduren tot de sneeuw in de winter begint te vallen. Het grootste deel van het slagveld draagt geen sporen, heeft grote bossen en velden, terwijl de lage streken doorsijpeld zijn met modderwater. Enkele zijwegen zijn veranderd in een kleverige klei-massa. De soldaten van het Rode leger zijn hieraan gewoon en uitgerust voor hun eigen klimaat. Zij kennen de eigen grond en schijnen zich op hun gemak te voelen, terwijl zij het zaakje voortzetten om den indringer te verslaan. In de Yelnya-sector kenmerkten verlaten loopgraven rond het dorp Usjakovo het punt, van waar de Duitsers meer dan 20 mijl werden teruggedreven en zich nog steeds terugtrekken. De frontlinie bestond uit een voortgezet systeem van haastig gegraven loopgraven van ongeveer 10 voet diep zonder houten steun of houten loopplanken. Machinegeweernesten, gegraven in de vorm van een swastika, vormden de buitenposten. Achter de loopgraven, 1¼ mijl terug, hadden de Duitsers een observatiepost uitgehold en een commandopost op een heuvelhelling met een ingegraven tank als sterkte.

De Russische loopgraven leidden van het bos naar T-vormige punten tot een afstand van 50 meter van de Duitse linies en dienden als uitgangspunt voor bajonet-aanvallen, die de Duitsers terugsloegen, de positie van Yelnya in gevaar brachten en hen tot de terugtocht dwongen. Open kisten met prikkeldraad en ammunitie, Duitse helmen, uniformen en massa-graven merken de linie van terugtocht, waar de Russen nieuwe defensies opwerpen. (Met het Rode leger, (AP) 23.9).

RUSSISCH COMMUNIQUE.

Op Dinsdag deelde het Sovjet-communiqué mede, dat de Russische troepen haast volledig 6 Duitse bataljons vernield en 400 nazie-troepen hebben gedood bij twee acties in niet nader genoemde sectoren van het Westelijk front. Het communiqué deelde mede, dat 100 Duitse vliegtuigen werden neergeschoten op Zaterdag tegen verlies van 21 Russische toestellen. Het communiqué deelde ook mede, dat een Roemeense infanterie-brigade 600 man verloor aan het Zuidelijk front. (Moskou, (AP) 22.9).

BUDENNY IN EEN LELIJKE POSITIE.

Van ingelichte zijde deelde men mede, dat Maarschalk Budenny's Zuidelijke Russische legers een slechtere situatie tegemoet zien dan ooit tevoren in de oorlog tegen Duitsland, terwijl zijn grootste probleem is om voldoende strijdkrachten te halen uit het gebied rond Kiev om defensie-linies te vestigen, welke Kharkov en Rostov dekken. Kharkov is de meest belangrijke stad van het rijke Donetz-industriegebied en ligt op ongeveer 250 mijl ten Oosten van het gevallen Kiev, terwijl Rostov een belangrijke haven is aan de mond van de Don.

De tactieken van Maarschalk Semeon Timosjenko aan het centrale Russische front worden door gezaghebbende kringen alhier beschreven als „verwarrend".

Hieraan werd toegevoegd, dat zij eveneens „bedottend" zijn voor het Duitse Hoofdcommando. Er is hier geen bevestiging, dat deze strijdkrachten tegenaanvallen doen in het Yelnyagebied ten Oosten van Smolensk of van de bewering door de Duitse radio dat de Sovjets aldaar werden teruggeslagen. In Londen gaf men toe, dat de Russen vechten onder drukkende nadelen met geen ogenblikkelijke aanduiding voor een verbetering in hun toestand. Van ingelichte zijde werd te kennen gegeven, dat de industriële verliezen van het land spoedig zo groot zouden kunnen worden, dat het onmogelijk zou zijn voor het Rode leger om veel meer te doen dan een „irriterende oorlog" te voeren. (Londen, (AP) 22.9).

RUSSISCHE LEGERCOMMANDANT GEDOOD.

Van gezaghebbende zijde wordt beweerd, dat de Duitse soldaten, die de kazematten bestormden, welke deel uitmaken van Leningrads defensies, mededeelden het lijk te hebben gevonden van den Commandant van het 42ste Russische leger. Hij werd gedood met de meeste zijner manschappen in een laatste poging om stand te houden. Het lijk van den politieken commissaris van dit leger zou ook zijn gevonden. Deze zou zelfmoord hebben gepleegd (Berlijn, (AP) 22.9).

MEDISCHE HULP AAN RUSLAND.

Churchill vroeg aan Sir Charles Wilson, President van het Koninklijke College van doktoren, om zich te voegen bij de Britse missie in Moskou en rapport uit te brengen over mogelijke medische hulp aan Rusland (Londen, (AP) 22.9).

GOEDE HOOP VOOR EEN OVEREENKOMST TUSSEN DE V.S. EN JAPAN.

De „Japan Chronicle" schrijft in een redactioneel artikel betreffende de besprekingen te Washington, dat er goede grond voor hoop bestaat om zelfs „op dit late uur tot een bevredigende overeenkomst te geraken". Het blad zeide, dat indien de Engelsen en Amerikanen vastbesloten zijn de hegemonie opnieuw te vestigen in het Westelijk deel van de Stille Oceaan, de concurrentie dan zou betekenen een onophoudelijke vijandige gezindheid (Kobe, (AP) 22.9).

REZA PAHLAVI NAAR IRAK.

De vroegere Sjah Reza Pahlavi vertrok Zaterdag uit Isfahan naar Mirmansjah op weg naar Irak. Hij zeide, dat hij hoopte later Zuid-Amerika te bezoeken (Teheran, (AP) 22.9).

NIEUW KABINET IN IRAN.

Premier Furangsji's nieuwe kabinet, waarin 7 ministers zijn vervangen, werd door het Parlement aanvaard. De leden beloofden alle kroonjuwelen te zullen vinden en de eigendommen van het volk te zullen herstellen. Onofficieel werd gemeld, dat de Sjah op verzoek van zijn zoon al de eigendommen aan de staat terug gaf. Hij zou echter nog enorme kapitalen hebben staan op buitenlandse banken (Teheran, (AP) 22.9).

HERNIEUWING VAN HET RAF-OFFENSIEF OP BEZETTE GEBIEDEN.

Grote formaties van Raf-vliegtuigen hervatten in opeenvolgende golven het offensief op het door de Duitsers bezette Frankrijk in de namiddag. De voetgangers op straat hielden stil om de overvliegende toestellen toe te juichen (Folkestone, (AP) 22.9).

ALLERLAATSTE NIEUWS.

Het State Department van de Verenigde Staten maakte bekend, dat het ss. „Pink Star" op 19 September tot zinken werd gebracht op 61.36 graden Noorderbreedte en 35.07 graden Westerlengte. Ten gevolge van het slechte weer kon de Raf in de afgelopen nacht geen uitgebreide operaties ondernemen. De dokken te Boulogne werden gebombardeerd. Het Britse nieuwsagentschap meldde uit Teheran, dat de Iranese Regering besloten heeft haar diplomatieke vertegenwoordigers uit Duitsland, Italië en Roemenië terug te roepen.

Hedenmorgen werden 3 communistische terroristen te Lille in Frankrijk geëxecuteerd wegens brandstichting en bomaanslagen in de Noordelijke grenszone.

De Britse radio deelde mede, dat kort geleden Britse vliegtuigen deel namen aan een groot luchtgevecht boven Odessa. In Parijs treffen de Duitsers uitgebreide maatregelen tegen luchtaanvallen. Men vreest, dat de Engelsen gebruik zullen maken van de troebelen in Parijs om de bezette Franse hoofdstad aan te vallen. De Britse minister van Buitenlandse Zaken, Anthony Eden, confereerde met den Turksen Ambassadeur. Waarschijnlijk werd de positie van Turkije besproken ingeval Bulgarije aan de oorlog zal deelnemen aan de kant van de as en mogelijke concessies, die de Duitsers aan de Turken hebben gevraagd. In officiële Britse kringen beschouwt men de toestand in de Noordelijke sectoren van het Russische front een weinig meer optimistisch. Men zeide, dat de toestand bij Leningrad niet ongunstig is en de Duitsers grote verliezen lijden, speciaal onder de officieren. In de Karelische landengte bieden de Russen goed weerstand aan de Finnen langs de oude grens. Naar vermeld, lijden de Finnen grote verliezen. Moskou meldt, dat de Finnen werden verdreven uit schitterende versterkte posities in de streek van het Siaichomeer. Men meldde de vernieling van 4 bataljons en de terugtocht van de overblijvende Finse troepen. Aan het centrale front werden 6 Duitse infanterie-bataljons, waarschijnlijk 3500 man, vernield bij Russische tegenaanvallen, die worden voortgezet. Het Duitse hoofdkwartier meldt, dat ten Oosten van Kiev 380.000 Russen werden gevangen genomen, waaronder de Commandant van het 5e Russische leger. In totaal zouden 50 Russische divisies zijn vernield. De Duitsers beweren 570 tanks, 2100 kanonnen en vliegtuigen te hebben veroverd of vernield.

Eerste Suppletoire Begroting.

Nota naar aanleiding van het Eindverslag.

IV.

Het K.L.M.-bedrijf.

De subsidie, die de K.L.M. van het Gouvernement van Curaçao geniet, was nog niet voldoende om het bedrijfstekort in 1940 geheel op te vangen. Dit was grotendeels het gevolg van de zware afschrijvingslasten, die op elk luchtvaartbedrijf drukken en een vrij aanzienlijke teruggang in het vervoer in het tweede halfjaar van 1940. De bedrijfuitkomsten over 1941 beloven aanmerkelijk beter te worden in de eerste plaats als gevolg van intensieve bezuiniging op de uitgaven en een, vooral sedert de laatste maanden bevredigende toename van het vervoer. De verwachting bestaat, dat de in West Indië te ontvangen subsidie over 1941 voldoende zal zijn om ook in de nodige afschrijvingen te kunnen voorzien. In verhouding tot de inkomsten is de subsidie, die het W.I. bedrijf der K.L.M. ontvangt, aanzienlijk lager dan bij de meeste buitenlandse luchtvaartmaatschappijen.

Aangezien de K.L.M. geen vaste vergoeding betaalt aan haar agentschappen, doch slechts een matige commissie op de verkochte passages, maakt het financieel voor haar geen verschil, of zij er één dan wel meer agentschappen op na houdt. Overigens zij opgemerkt, dat enige tijd geleden, ter wille van verdere bezuiniging, een aantal werkzaamheden, die vroeger door één der agentschappen werd verricht en waarvoor wel een zekere vaste vergoeding moest worden uitgekeerd, in eigen hand is genomen.

De luchtlijn Curaçao — Aruba is slechts een klein onderdeel van het totale bedrijf. Deze locale verbinding zuiver op zich zelf beschouwd, is, mede als gevolg van het uitvallen van enige scheepvaartdiensten, thans als renderend te beschouwen. Dit kan echter nog niet gezegd worden van alle buitenlandse verbindingen, waarvan de bezetting nog te wensen overlaat als gevolg van de economische omstandigheden, doch waarvan de opheffing niet in het belang van het gebiedsdeel moet worden geacht.

De dienst naar Paramaribo vertoont in tegenstelling met voorheen thans een zeer bevredigende bezettingsgraad. De betekenis van de nationale verbinding tussen de Nederlandse gebieden in Amerika wordt juist thans wel bizonder in het daglicht gesteld.

Door het op order van de Directie der K.L.M. te Batavia onverwacht onttrekken van twee grote vliegtuigen aan de West Indische afdelingen (welke vliegtuigen overigens wegens de hoge bedragen benodigd voor verzekering en afschrijving een vrij zware last vormden voor dit bedrijf), was enige tijd geleden het aantal beschikbare plaatsen tussen Curaçao en Aruba inderdaad aan de krappe kant. De plaatselijke leiding heeft hierin direct trachten te voorzien door het inleggen van een dienst meer per week tussen Curaçao en Aruba. Bij de laatste wijziging van de dienstregeling zijn nog twee vluchten tussen Curaçao en Aruba toegevoegd, zodat thans wekelijks 17 heen en weer diensten tussen deze eilanden worden uitgevoerd. Verder is de passagierscapaciteit van een der vliegtuigen onlangs opgevoerd. De verwachting bestaat, dat door deze maatregelen voldoende plaatsruimte kan worden geboden.

Inderdaad komt het voor, dat passagiers wegens gebrek aan plaats niet met een bepaalde dienst kunnen worden vervoerd. Echter gebeurt het zeer vaak, dat voor een voorafgaande daaropvolgende dienst slechts enkele plaatsen zijn geboekt.

Mocht de toename van het vervoersaanbod tussen Curaçao en Aruba blijven aanhouden, dan zal de K.L.M. er zeker toe over gaan, nog één of meer locale diensten in te lassen. Een dienst op Zondag, waaraan tot nu toe niet veel behoefte is gebleken, heeft het nadeel, dat de kosten daarvan, doordat speciaal daartoe een gedeelte van het personeel voor werkzaamheden op een andere vrije dag moet worden aangewezen, relatief zeer hoog zijn.

Het inlassen van een extra vliegtuig om enkele passagiers, die niet met een bepaalde dienst kunnen worden vervoerd, over te brengen, is voor de K.L.M. in de regel kostbaar, daar dan meestal in één van beide richtingen het vliegtuig geheel leeg vliegt. Indien zich echter voldoende passagiers aanbieden en er is een vliegtuig met bemanning beschikbaar, is de K.L.M. bereid een extra vlucht uit te voeren, ook al zou de opbrengst dan enigszins lager zijn dan het bedrag, dat voor een chartervliegtuig moet worden betaald. Zulks komt herhaaldelijk voor.

De Hoofdaktecursus.

Aanvulling van het „Onderwijsbesluit 1935" (P.B. no. 49) met een programma voor het hoofdonderwijzersexamen heeft weinig zin, zolang geen volwaardige opleiding voor dit examen in het leven geroepen is. Dit examen kan alleen worden afgenomen wanneer er voor elk vak bevoegde examinatoren aanwezig zijn. Zolang er geen opleiding is, zijn er ook geen opleiders. Er zijn op Curaçao wel genoegzaam personen, die, na behoorlijke voorstudie, als examinator voor het hoofdonderwijzers-examen zouden kunnen optreden; men kan van deze personen echter niet verwachten, dat zij zonder deze voorstudie zich beschikbaar zullen stellen om dit moeilijke examen af te nemen.

De beste voorbereiding voor examinatoren is altijd deze, dat zij ook gedwongen zijn tevoren de examenstof geheel door te werken. De leden van de examencommissies in Nederland bestaan dan ook in hoofdzaak uit opleiders, doorkneed in de examenstof. Zonder een behoorlijke opleiding loopt men kans op een examen beneden peil, want onvoldoend voorbereide candidaten zullen geëxamineerd moeten worden door examinatoren, welke niet genoegzaam boven het examenprogramma staan.

De toestemming om hier te lande het hoofdonderwijzersexamen af te nemen is voor een periode van vier jaar door de Regering verleend en deze toestemming is verkregen, doordat het plan tot oprichting van een Gouvernements-hoofdaktecursus gelijktijdig aan de Regering was medegedeeld. De uit te reiken akte zou als gelijkwaardig met de Nederlandse hoofdakte worden erkend. Komt bovengenoemde volwaardige opleiding niet tot stand, dan zou het Bestuur tot instelling van het hoofdonderwijzersexamen wel kunnen overgaan, doch dan zou geen aanspraak op de gelijkwaardigheidserkenning gemaakt kunnen worden.

De reden, waarom het Bestuur voorshands heeft afgezien een Gouvernementsleergang voor de hoofdakte in te stellen is gelegen in de omstandigheid, dat het Bestuur der R.K. scholen bezwaar maakte, dat leerkrachten dezer scholen die leergang zouden volgen: 25 van de 31 personen, welke zich bereids voor deze gouvernementsleergang voorlopig opgaven, waren nl. in dienst van dit schoolbestuur. Hoewel bij de aanwijzing der docenten door het Bestuur zeer ernstig rekening gehouden zou worden met de omstandigheid, dat de grote meerderheid der cursisten leerkracht bij het bizonder R.K. onderwijs was, zo kon met bedoeld schoolbestuur geen overeenstemming worden bereikt. Dit schoolbestuur wenste subsidie voor een eigen R.K. cursus en zeiden toen daartoe plannen te zullen indienen.

Dit standpunt was voor het Bestuur onaanvaardbaar en verhinderde terzelfder tijd het Bestuur zijn eigen voornemen tot uitvoering te brengen en wel om de volgende redenen:

a. naar de mening van het Bestuur is het alleen met inspanning van alle in het gebiedsdeel beschikbare geëigende krachten mogelijk een opleiding voor de hoofdakte in het leven te roepen, welke een met Nederland gelijkwaardige peil verzekert;

b. indien alle gegadigden deel zouden nemen aan één gouvernementele cursus, kon deze opleiding zich zelf bedruipen en behoefde geen beroep op 's Lands kas te worden gedaan. Subsidiëring van een bizondere R. K. cursus zou geld gekost hebben, terwijl de oprichting van een gouvernementele cursus met slechts enkele deelnemers daarnaast financieel niet verantwoord was, omdat ook deze geld zou gaan kosten.

Opleiding tot verpleegster.

De cursussen voor opleiding tot verpleegsters gaan uit van particulier initiatief. In het Sanatorium wordt bij voorkeur Mulo diploma gevraagd, echter zijn er ook enkelen in opleiding die dit diploma niet hebben. In het St. Elisabeths ziekenhuis wordt meer gelet op de capaciteiten dan op het bezit van een diploma.

Opleiding tot telegrafist.

Omtrent de opleiding en de examens voor telegrafist het volgende:

Indien iemand zich meldt voor het examen telegrafist 2e klasse, wordt de candidaat geëxamineerd overeenkomstig de internationale voor het genoemde examen geldende eisen. Indien de candidaat het Mulo-diploma bezit, wordt hij slechts in één taal nl. Engels geëxamineerd. Zou hij het Mulo-diploma of een overeenkomstig getuigschrift niet bezitten, dan wordt eveneens een nader onderzoek ingesteld omtrent zijn algemene ontwikkeling. Dit heeft o.a. ten gevolge, dat de candidaat dan in het Nederlands alsmede in nog 2 andere Europese talen, (behalve Engels) wordt geëxamineerd.

Voor hen, die een eventueel van Gouvernementswege ge-organiseerde cursus zouden willen volgen, wordt het Mulo-diploma vereist, om dezelfde redenen, welke bestaan voor andere Gouvernements-opleidingscursussen.

In deze gang van zaken zit volstrekt geen inconsequentie. Immers de algemene ontwikkeling overeenkomende met de Mulo-opleiding, is een noodzakelijke basis voor de verdere studie voor telegrafist. Anderzijds echter moet het mogelijk zijn het examen voor telegrafist af te leggen, óók indien men door omstandigheden niet in de gelegeheid was het Mulo-diploma te behalen, doch daarentegen zich langs andere weg de nodige algemene ontwikkeling en talenkennis heeft verworven.

Het telefoonverkeer vergemakkelijkt.

Omtrent de nieuwe verbindingskabel tussen de Telefooncentrale te San Nicolas en het Lago telefoonnet, is blijkbaar een misverstand ontstaan. Deze verbindingskabel vormt een deel van de wijzigingen, die het telefoonnet zal moeten ondergaan in verband met de automatisering.

Ofschoon in 1941 nog geen gelden beschikbaar waren voor de automatisering, is toch reeds begonnen met het aanbrengen van enkele verbeteringen, zoals het aanleggen van bovengenoemde verbindingskabel en het vereenvoudigen van de schakeling voor het doorverbindingsverkeer.

Door deze wijzigingen heeft men één der telefonisten kunnen elimineren. Een oproep vanuit Oranjestad naar de Lago passeert dus 2 telefonisten (voorheen 3). Een oproep vanuit San Nicolas naar de Lago passeert thans 1 telefoniste (voorheen 2). Voor oproepen vanuit het Lagobedrijf naar San Nicolas of Oranjestad geldt dezelfde vereenvoudiging. Het telefoonverkeer met de Lago is hierdoor ongetwijfeld vergemakkelijkt.

In 1942 automatisering van het telefoonnet op Aruba.

De automatisering van het telefoonnet op Aruba zal in 1942 kunnen worden doorgevoerd, aangezien op de Begroting van dat jaar onder artikel 151 j (nieuwe werken), de benodigde gelden zijn opgebracht. Het doet het Bestuur genoegen, dat van de zijde der Staten werd geconstateerd, dat de automatisering op Curaçao goed voldoet.

Nog geen mededelingen over fabrikaat.

Omtrent de keuze van het automatische telefoonsysteem voor Aruba kan nog niets definitiefs worden medegedeeld, voor wat betreft het fabrikaat. De Oliemaatschappijen aldaar gebruiken een Amerikaans systeem, doch dit feit heeft geen enkele invloed op de keuze van het fabrikaat voor het Gouvernements telefoonnet. De telefoonsystemen staan algeheel los van elkaar, zoals ook op Curaçao het telefoonsysteem der C.P.I.M. geheel los staat van het Gouvernements-telefoonnet. De beide telefoonsystemen op Curaçao zijn van geheel verschillend fabrikaat. Desniettemin verloopt het doorverbindingsverkeer zonder moeilijkheden. Omtrent het voor Aruba te kiezen fabrikaat kan dus slechts worden gezegd, dat het systeem zal worden gekozen, hetwelk het meest geschikt is voor het onderhavige project.

EMMASTAD.

SOCIëTEIT „ASIENTO".

Dagschotels:

Heden: Hutspot met klapstuk.
Morgen: Biefstuk, geb. aard., doperwten.

Agenda:

Dinsdag, 23 September 19.30 uur: Competitie biljarten „B" klasse.
Dinsdag, 23 September 20.00 uur: Repititie „Ido"-orkest.
Woensdag, 24 September 19.30 uur: Competitie biljarten Hoofdklasse.
Donderdag, 25 September 19.30 uur: Competitie biljarten „C" klasse.
Vrijdag, 26 September 19.30 uur: Competitie biljarten „A" klasse.

WACHTDIENSTEN.

Dinsdag, 23 September 1941.

Telegram Afdeling: Hr. Schaap, tel. 353 Amalia van Solmslaan 4.
Shipping & Supplies: Hr. Meinster, tel. 304, L. de Colignylaan 20.
Scheepvaart Afdeling: Hr. Langras, tel. 710, Willem de Zwijgerlaan 5.

FEUILLETON.

HET MYSTERIE VAN KAMER No. 10

10).

Ze zitten op houten banken langs de muur allen een stuk van elkaar af om gefluisterde conversatie onmogelijk te maken en met argusogen bewaakt door een aantal carabinieri. Allen doodvermoeid en hongerig. Men heeft immers nog geen tijd gehad om te eten.

Fabri bekijkt het stelletje even ongegeneerd. Fabri kent dit beeld uit ervaring. Men is blijkbaar reeds over het stadium der protesten heen. Buitenlanders protesteren altijd en bij elke gelegenheid, gelovend, dat ze in een bevoorrechte positie zijn, omdat ze toevallig ergens anders geboren werden. Dat zal ook hier wel niet ontbroken hebben. Hij ziet het aan de verbeten uitdrukking op het gezicht der Amerikaanse, aan de hoogmoedige, ongeraakbare trekken der Française. De anderen zijn loom, nerveus en onrustig. Behalve Chieri en Dago, die zich blijkbaar op hun gemak voelen.

Fabri gaat de kamer van den hoofdcommissaris binnen, die juist een onbekende onder handen heeft. „Wie?" schrijft de inspecteur op een papiertje en schuift dit den commissaris toe. „Francesco Veramini, goede kennis van Anne Oldman, schrijft de commissaris als antwoord.

Fabri wacht geduldig totdat het verhoor beëindigd is. Hij kent het procédé, weet, hoe weinig het gewoonlijk oplevert. Als Francesco Veramini, een gezet heer, goed gekleed, eindelijk de kamer verlaat, wendt de commissaris zich direct tot Fabri.

— En? Al iets gevonden?

— Moord gepleegd met een zware, grote dolk, gisteravond tussen twaalf en een uur. Hebt u Chieri al verhoord?

— Chieri? Niets te halen, beste kerel. Chieri gaat vrij uit, daarvoor leg ik mijn hand in het vuur.

— Toch zou ik twee dingen willen weten.

— Wat?

— Hoe kom hij aan die vellen papier met cijferschrift in zijn kamer? En wat betekenen ze?

— En verder?

— Dat zal ik u aanstonds zeggen.

De hoofdcommissaris kijkt zijn ondergeschikte een ogenblik aan, zonder gefronste wenkbrauwen aan.

— Ik wil hem nog wel eens binnenroepen, maar wees voorzichtig Fabri, wees voorzichtig. En voordat Fabri vragen kan, waarom, — de politie, die anders toch werkelijk niet bekend is altijd met glacé-handschoenen aan te werken, plotseling zo voorzichtig geworden is, heeft de hoofdcommissaris een agent reeds bevel gegeven, den heer Chieri nog eens te roepen.

— Nog één vraag, Signor Chieri. De hoofdcommissaris kijkt den Milanees eerst even zwijgend aan, dan vuurt hij plotseling zijn vraag af.

— In uw kamer zijn vellen papier met cijfers beschreven, gevonden. Hoe komt u daaraan en wat betekenen ze? Signor Chieri is volmaakt rustig. Op de vraag van den commissaris glimlacht hij slechts flauw en kijkt een ogenblik den jongen inspecteur aan.

— Onderzoekt u de vellen en het schrift en u zult zien, dat ze niet nieuw zijn. Kijkt u verder in de kamer rond en u zult zien, dat ik mij voor misdaad en alles wat daarmee verband houdt interesseer. Deze vellen papier kreeg ik van een vriend met het verzoek ze te ontcijferen als ik kon.

— Hoe heet die vriend?

Even aarzelt Chieri, dan antwoordt hij: Giovanni Arnaldi, secretaris der fascistische partij, afdeling Milano.

Twee seconden lang kijken de commissaris en de heer Chieri elkaar zwijgend aan, dan zegt de commissaris langzaam:

— U weet, dat uw beweringen gecontroleerd zullen worden.

— Natuurlijk.

— Goed, u zult hier moeten blijven, totdat wij de bevestiging van uw woorden hebben.

— Bennissimo, zegt Chieri goedmoedig. Hij schijnt perfect gehumeurd.

Als Chieri de kamer weer verlaten heeft, vraagt Fabri's chef: — Nou? En wat was de tweede vraag?

— Chieri heeft een geladen revolver van zwaar kaliber.

— Beste Fabri, dat weet ik. We hebben bij het fouilleren van den man een wapenvergunning in zijn portefeuille gevonden. Daarvoor kunnen we hem dus niets doen.

— Ja maar...... De commissaris zucht.

— Best Fabri, je hebt gehoord over welke relaties die Chieri beschikt. Dat is de pest van een fascistisch land. Hier is niet de hoogste macht het recht, maar hier wordt het recht door de hoogste macht gemaakt. Laten we er verder over zwijgen.

— Hebben de verhoren iets opgeleverd?

— Je zei, dat de moord tussen twaalf en een uur des nacht gepleegd is? Enige ogenblikken bladert de commissaris in vellen papier, die voor hem liggen.

— Voor zover ik het nu kan beoordelen zijn de Roemeense en de Poolse de enigen, die vrijuit gaan, want die zijn pas om drie uur des nachts van een feestje thuis gekomen.

— Is dat al bewezen?

— Niet onomstotelijk, omdat we nog niet alle getuigen te pakken hebben kunnen krijgen, maar dan toch voldoende om voorlopig elke twijfel overbodig te maken.

— Op wie rust, volgens u, de zwaarste verdenking?

— Op dien Nederlander Hansen natuurlijk. De enige verbindingsdeur tussen twee kamers, die er in het pension is, is die tussen kamer tien en kamer acht. Deze verbindingsdeur was gewoonlijk gesloten, zoals Hansen vertelde, maar kon van kamer acht uit geopend worden, daar de sleutel altijd aan de zijde van kamer 10 stak. De deur van kamer tien naar de gang was van morgen gesloten en de sleutel zat aan de binnenkant. Hoogstwaarschijnlijk is de dader ook langs die weg binnengekomen is. Verder was Hansen aan Roth geld schuldig.

— Hoe weet u dat?

— Omdat Hansen het zelf toegegeven heeft. Fabri knikt peinzend.

Wordt vervolgd.